

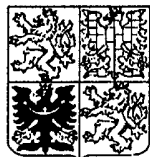
UŽITNÝ VZOR

(11) Číslo dokumentu:

4423

ČESKÁ
REPUBLIKA

(19)

ÚŘAD
PRŮMYSLOVÉHO
VLASTNICTVÍ

(21) Číslo přihlášky: **4008-95**

(22) Přihlášeno: 25. 05. 95

(47) Zapsáno: 19. 02. 96

(13) Druh dokumentu: **U1**

(51) Int. Cl.⁶:

C 10 L 1/08

C 10 L 1/24

(73) Majitel:

S-petrol s.r.o., Žďár nad Sázavou, CZ;

(72) Původce:

Svoboda Libor, Žďár nad Sázavou, CZ;

Barchánková Jiřina ing., Praha, CZ;

Stejskal Michal doc. ing. CSc., Praha, CZ;

(54) Název užitého vzoru:

**Biodegradabilní palivo pro dieselovy mo-
tory**

CZ 4423 U1

Biodegradabilní palivo pro dieselovy motory

Oblast techniky

Technické řešení se týká biologicky odbouratelných paliv se zvýšenou mazivostí a skladovací stabilitou.

Dosavadní stav techniky

Vývoj v oblasti biologicky odbouratelných paliv pro dieselovy motory vyústil v posledním desetiletí v několik realizačních fázích. Nejprve se jako biopalivo používal surový řepkový olej. Ačkoliv se střední molekulovou hmotností a následně viskozitou a destilačním rozmezím diametrálně odlišoval od motorové ropné nafty, bylo možno ho využívat za cenu zhoršení čistoty spalovacího prostoru a nepříznivého složení spalin, v nichž se objevovaly produkty nedokonalého spalování, kyslíkaté organické látky akroleinového typu. V další fázi byly jako dieselovo palivo využívány směsi přírodních olejů a klasické motorové nafty, čímž se sice zhoršila biologická odbouratelnost, ale zlepšily se provozní parametry. Podstatným kvalitativním pokrokem byl přechod na reestifikované přírodní oleje, v evropských podmínkách na metylester mastných kyselin řepkového oleje, který je vlastnostmi ropné motorové naftě velmi podobný. Při téměř 100% odbouratelnosti má vyšší teplotu vzplanutí a příznivější cetanové číslo. Nevýhodou jsou horší nízkoteplotní vlastnosti a nevyhovující skladovací stabilita. Destilační křivka pokrývá jen vysokovroucí část destilačního rozmezí ropné motorové nafty, při nižší výhřevnosti a vyšší ceně. Právě cenové důvody donutily výrobce k formulaci tzv. bionafty II. generace, což jsou směsi metylesterů kyselin řepkového oleje s vhodnými alkanickými či olefinickými uhlovodíky, případně s nízkosírnými středními ropnými frakcemi v takových poměrech, aby bylo dosaženo legislativně požadované biologické odbouratelnosti pro bionafty, minimálně 90 % podle testu CEC L-33-T-82. Tento test je založen na hodnocení časové závislosti biologické odbouratelnosti vzorků ropných látek v průběhu 21 dnů ve vodném aerobním prostředí, za přítomnosti mikrobiální kultury. Jde o mezinárodní standardní metodu hodnocení biologické rozložitelnosti ropných látek (CEC = Co-ordination European Council).

Tímto zásahem byl zlepšen průběh destilační křivky v intervalu 170 až 310 %, zlepšily se nízkoteplotní vlastnosti a výhřevnost. Nevýhodou zůstává omezená skladovací stabilita projevující se tvorbou úsad a vzrůstem čísla kyselosti, která je způsobena nestabilitou metylesterů kyselin řepkového oleje na labilních a reaktivních dvojných vazbách molekul. Současně s ředěním metylesterů bezsírnými uhlovodíkovými komponentami rostou obavy spotřebitelů ze zhoršení mazivosti bionaft II. generace, která se může projevovat opotřebením rotačních vstřikovacích čerpadel moderních naftových motorů.

Podstata technického řešení

Uvedené nedostatky řeší biodegradabilní palivo pro dieselovy motory se zvýšenou mazivostí a skladovací stabilitou podle technického řešení, které spočívá v tom, že obsahuje kromě středního ropného destilátu vroucího v rozmezí 170 až 360 °C, s obsahem sí-

ry do 0,05 % hm. dále 81 až 95 % obj. n-alkanů C_{10} až C_{18} nebo α -olefinů C_{12} až C_{18} nebo jejich libovolné směsi, dále 0,001 až 15 % obj. mazivostní a stabilizační přísady tvořené sířenými metylestery kyselin řepkového oleje s obsahem 0,001 až 15 % hm. síry.

Použitím sířených metylesterů řepkového oleje lze docílit vyšší mazací schopnosti paliva a zároveň lze velmi přesně a jednoduše dávkovat a regulovat množství síry v palivu. Biodegradabilita výrobku zůstává min. 90 % podle CEC L-33-T-82 a limitní koncentrace 0,05 % ve finálním produktu není závislá na použitých ropných surovinách.

Příklady provedení

Příklad 1

Biodegradabilní diesellovo palivo vyrobené důkladným smísením 81 % obj. n-alkanů C_{10} - C_{13} , 9 % obj. ropné motorové nafty s obsahem síry 0,05 % a 10 % obj. sířeného metylesteru kyselin řepkového oleje s obsahem 0,4 % hm. síry. Takto vyrobené biopalivo se zvýšenou mazivostí má příznivý účinek na bezporuchový provoz rotačních vstřikovacích čerpadel naftových motorů osobních vozů, při skladování netvoří gelovité sedimenty, nezvyšuje svojí kyselost, je biodegradabilní z 94 % za 21 dnů podle CEC L-33-T-82 a obsahuje 0,042 % hm. vázané síry.

Příklad 2

Biopalivo pro naftové motory obsahuje 40 % obj. směsi n-alkanů C_{10} až C_{13} , 41 % obj. 1-tetradecenu, 18,8 % obj. ropného hydrogenátu vroucího v rozmezí 260 až 360 °C a 0,2 % obj. sířeného metylesteru kyselin řepkového oleje s obsahem síry 10 % hm. Homogenisovaná směs je celoročně použitelnou bionaftou se zvýšenou mazivostí vhodnou k dlouhodobému skladování bez rizika tvorby nežádoucích úsad, obsahuje 0,018 % organicky vázané nekorozivní síry a je biodegradabilní z 92 % podle CEC L-33-T-82.

Příklad 3

Letní bionafta se zvýšenou mazivostí je směsí 60 % obj. n-alkanů C_{14} až C_{18} , 30 % obj. 1-hexadecenu, 5 % obj. plynového ropného oleje vroucího v rozmezí 220 až 300 °C s obsahem 0,01 % hm. síry a 5 % sířených metylesterů mastných kyselin řepkového oleje s obsahem síry 1 % hm. Takto připravené biopalivo musí být vyrobeno a spotřebováno v letním období, protože při teplotách kolem 0 °C dochází k vylučování parafinů a ke zhoršení filtrovatelnosti. Biodegradabilita je 96 % za 21 dnů podle CEC L-33-T-82 při obsahu síry 0,05 % hm.

N Á R O K Y   N A   O C H R A N U

Biodegradabilní palivo pro dieselovy motory se zvýšenou mazivostí a skladovací stabilitou, v y z n a č u j í c í s e t í m, že obsahuje, kromě středního ropného destilátu vroucího v rozmezí 170 až 360 °C, s obsahem síry do 0,05 % hm., dále 81 až 95 % obj. n-alkanů C₁₀ až C₁₈ nebo α-olefinů C₁₂ až C₁₈ nebo jejich libovolné směsi, dále 0,001 až 15 % obj. mazivostní a stabilizační přísady, tvořené sířenými metylestery kyselin řepkového oleje, s obsahem 0,001 až 15 % hm. síry.

Konec dokumentu
